

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Landskapslag om Ålands musikinstitut.

1994-95

nr 4

FR nr 23

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar en landskapslag om Ålands musikinstitut. I dag handhas verksamheten vid musikinstitutet med stöd av tillfälliga anvisningar utfärdade av landskapsstyrelsen. För att få ett bättre underlag för den fortsatta verksamheten av musikinstitutet och för att skapa bättre förutsättningar för att utveckla musikkulturen och intresset för musik i landskapet föreslås att vissa grundläggande bestämmelser intas i en särskild landskapslag för Ålands musikinstitut. Avsikten är att reglemente och ordningsregler sedermera skall upprättas för att få ett fullständigt regelverk för musikinstitutet.

Genom förslaget vill landskapsstyrelsen även betona musikkulturens betydelse i det åländska samhället samtidigt som förslaget öppnar en möjlighet att i enlighet med landskapsstyrelsens kulturpolitiska handlingsprogram utveckla dansundervisningen i landskapet och att framdeles inlemma denna undervisning i musikinstitutets verksamhet.

Avsikten är att den föreslagna landskapslagen skall träda i kraft den 1 augusti 1995.

Utskottets förslag

Utskottet tillstyrker landskapsstyrelsens förslag med några mindre ändringar och därtill kommentarer.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Åland har en rik sång- och musikkultur. Musiken är den kvantitativt största av kulturformerna i landskapet. Det stora flertalet utövare av sång och musik är amatörer. Ålands sång- och musikförbund t.ex. har 850 medlemmar, fördelade på 17 körer och orkestrar.

I musikinstitutet ges elever med musikaliska anlag möjlighet att utveckla sitt musikkunskande. I institutet ges grundläggande undervisning i musik och institutet har även till uppgift att ge förberedande undervisning för blivande yrkesmusiker. På grund av de begränsade studieplatserna kan långt ifrån alla som genomgått utbildningen därefter fortsätta

musikstudierna i syfte att bli yrkesmusiker eller -sångare. Den största delen av institutets elever kommer därför genom sina kunskaper på olika sätt att berika musiklivet i landskapet. Utskottet önskar i sammanhanget med tillfredsställelse konstatera att musikinstitutet i sin verksamhet eftersträvar att i mån av möjlighet bedriva undervisning också utanför Mariehamn.

Utskottet finner det positivt att landskapsstyrelsen genom lagförslaget önskar betona musikkulturens betydelse i det åländska samhället. Liksom landskapsstyrelsen finner utskottet det otillfredsställande att institutets etablerade och välbehövliga verksamhet drivs på basen av endast tillfälliga anvisningar. Utskottet föreslår därför att det i framställningen ingående lagförslaget antas.

I framställningen hänvisas till landskapsstyrelsens kulturpolitiska handlingsplan enligt vilken dansundervisningen i landskapet skall utvecklas och inlemmas i musikinstitutets verksamhet. Detta har föranlett utskottet att betrakta musikinstitutet i ett vidare och mer långsiktigt sammanhang.

Enligt utskottets mening har varje konstform behov av en egen profil även i fråga om utbildning. Detta gäller också danskonsten som under de senaste åren genom beslutet att år 1988 tillsätta en landskapskonstnär inom dansens område, fått nya utvecklingsförutsättningar i landskapet.

Profileringen av en konstform behöver dock, enligt utskottets mening, inte utesluta samarbete med andra, i synnerhet vad avser administration. På det konstnärliga området kan ett samarbete mellan olika konstformer vara fruktbart eftersom det i ett litet samhälle finns all anledning att ta tillvara de möjligheter till stimulans som ett utbyte på det kreativa planet kan ge. Dessutom noterar utskottet att de hårda kraven på arbetsmarknaden motiverar till att i utbildning på konstområdet eftersträva största möjliga mångsidighet hos eleverna.

Utskottet anser därför att landskapsstyrelsen bör överväga möjligheten att i stället för att inlemma dansundervisningen i musikinstitutet, inrätta ett *konstinstitut* som skulle utgöra en institutionell ram för flera konstformer. I konstinstitutet kunde på lång sikt inrymmas utbildning inte bara inom sång, musik och dans utan även inom andra konstformer såsom teater, bild och litteratur. Konstinstitutet kunde ha en gemensam administration medan utbildningen skulle bedrivas inom sinsemellan likvärdiga sektioner, varav det nuvarande musikinstitutet skulle vara en, med varsin konstnärlig och pedagogisk ledning. En samordning på det administrativa planet skulle kunna motiveras av ekonomiska skäl och den gemensamma administrationen skulle dessutom underlätta samarbete på det konstnärliga planet samtidigt som möjligheten till profilering bibehölls. Ett konstinstitut skulle

också vara en given plattform för framtida landskapskonstnärer. Med tanke på att ett konstinstituts verksamhet huvudsakligen bedrivs på dagtid vore det tänkbart att verksamheten skulle kunna förläggas till ett eventuellt kulturhus för att på så sätt maximalt utnyttja t.ex. scenutrymmen.

Detaljmotivering

5 § Läroplanen består dels av allmänna grunder och dels av mer detaljerade kursplaner. I framställningens 10 § föreslås att landskapsstyrelsen skall fastställa kurs- och läroplaner för utbildningen vid institutet. Med tanke på att kursplanerna är detaljerade och i syfte att decentralisera beslutsfattandet till den sakkunniga direktionen föreslår utskottet att landskapsstyrelsen endast skall fastställa grunderna för läroplanen medan direktionen skall fastställa kursplanerna.

10 § Se motivering till 5 §.

11 § Utskottet föreslår ingen ändring av paragraftexten.

Enligt utskottets mening kan smärre avgifter för undervisning vid musikinstitutet motiveras eftersom undervisningen relativt sett är kostsam och till stor del individuell samtidigt som den är frivillig. Avgifterna bör dock enligt utskottets mening inte bli så betungande att elever av ekonomiska skäl tvingas avstå från undervisningen.

13 § Ändringen är av språklig natur.

14 § Enligt utskottets uppfattning bör terminologin vara sådan att eleverna tillsammans utgör en elevkår på samma sätt som lärarna utgör en lärarkår. Elevkåren, d.v.s. samtliga elever, kan utse ett elevråd vars uppgifter bestäms av eleverna själva. Enligt lagen ges elevrådet rätt att framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör institutet.

20 § Eftersom lagen inte hinner träda i kraft till den 1 augusti 1995 föreslår utskottet att ikraftträdelsedatumet lämnas öppet för landskapsstyrelsens avgörande.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 3 april 1995 inbegärt kulturutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört lagberedningssekreteraren Hans Selander, rektorn Marcus Boman och dansläraren Örn Gudmundsson.

Ledamoten Liljehage har inte till alla delar kunnat omfatta betänkandets motivering och

bifogar därför en avvikande åsikt.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Olof Erland, vice ordföranden Ingvar Björling samt ledamöterna Flodin, Liljehage och Lund.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar det i framställningen ingående lagförslaget med följande lydelse:

LANDSKAPSLAG om Ålands musikinstitut

(Ingressen lika som i framställningen).

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1-2 §§

(Lika som i framställningen).

2 kap.

Förvaltning

3-4 §§

(Lika som i framställningen).

5 §

Direktionens uppgifter

Direktionen behandlar frågor som gäller institutets allmänna förvaltning, skötseln av dess egendom och ekonomi, undervisning och annan verksamhet vid institutet. *Vidare fastställer direktionen kursplanerna* samt *behandlar* övriga ärenden som enligt reglementet ankommer på direktionen.

6-9 §§

(Lika som i framställningen).

3 kap.

Undervisning

10 §

Läroplaner och övrig undervisning

Landskapsstyrelsen fastställer *grunderna för läroplanen* för utbildningen vid institutet.
(2 mom. lika som i framställningen).

11 §

(Lika som i framställningen).

4 kap.

Eleverna

12 §

(Lika som i framställningen).

13 §

Ledighet

Rektor kan av särskild orsak *bevilja* elev ledighet från institutet.

14 §

Elevråd

Vid musikinstitutet *utgör* eleverna en *elevkår*. *Elevkåren kan utse ett elevråd* som kan framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör institutet (*uteslutning*).

5 kap.

Personal

15-17 §§

(Lika som i framställningen).

6 kap.

Särskilda bestämmelser

18-19 §§

(Lika som i framställningen).

20 §

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den *(uteslutning)*.

(2-3 mom. lika som i framställningen).

Mariehamn den 30 maj 1995

Ordförande

Olof Erland

Sekreterare

Susanne Eriksson

AVVIKANDE ÅSIKT

Anmäler avvikande åsikt mot att ett eventuellt kulturhus nämns i betänkandet.

Mariehamn den 30 maj 1995

Jan Liljehage

